

دیپلماسی روی لبه تیغ؛

نقش ایران در گزینه‌های پیش‌روی دولت لبنان و حزب... چیست؟

دعوت رسمی تهران از وزیر خارجه لبنان برای گفت‌وگو و پاسخ محتاطانه بیروت که پیشنهاد نشست در «کشور ثالث» را مطرح کرده است، نشان می‌دهد معادلات دیپلماتیک در خاورمیانه پیچیده‌تر و حساس‌تر از همیشه شده. این اتفاق در زمانی رخ می‌دهد که پروژه خلع سلاح حزب... با فشار آمریکا و اسرائیل و به عنوان خواسته‌ای از سوی برخی جریاه‌های سیاسی لبنان به یکی ازگره‌های بحران در روابط منطقه‌ای تبدیل شده است. کمی پس از رد این دعوت، یوسف رجبی در مصاحبه‌ای با رسانه «الجزیره» ادعا کرده که نقش ایران در لبنان «بسیار منفی» است و مدعی شده که تهران نباید در امور داخلی لبنان دخالت کند. براساس گزارش‌ها، یوسف رجبی، وزیر خارجه لبنان، از دعوت عباس عراقچی، همتای ایرانی، برای سفر به تهران صرف‌نظر کرده و پیشنهاد کرده گفت‌وگوها در «کشوری ثالث و بی‌طرف» انجام شود. رجبی در نامه‌ای که خبرگزاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی آن را نقل کردند، تأکید کرده که این تصمیم به معنی بسته شدن درهای دیپلماسی با ایران نیست، اما «شرایط کنونی» ایجاب می‌کند گفت‌وگوها در محیطی بی‌طرف و با تضمین عدم فشارهای سیاسی منطقه‌ای صورت پذیرد. این حرکت از سوی بیروت را باید در بستر فشارهای داخلی و منطقه‌ای خواند. از یک طرف دولت لبنان با خواسته‌هایی برای قرار گرفتن سلاح‌ها تحت اختیار دولت روبه‌رو است و از سوی دیگر تهران نقش تعیین‌کننده‌ای در تعیین موضع حزب... دارد. موضوعی که البته دولت لبنان نیز به خوبی از آن آگاه است. مطالبه خلع سلاح حزب... در ماه‌های اخیر به دستور کار کابینه و برخی بازیگران بین‌المللی به ویژه آمریکا و اسرائیل تبدیل شده است. مطابق گزارش‌ها، دولت لبنان از ارتش خواسته برنامه‌ای برای ایجاد «انحصار سلاح در دست دولت» تهیه کند که به معنای گام نخست در مسیر خلع سلاح حزب... است، اما این برنامه با مخالفت صریح حزب... و ابهامات جدی در توانایی دولت برای اجرای آن مواجه است. حزب... از منظر خود دو محور را مرز و تعیین‌کننده می‌داند. نخست، سلاح این گروه را تضمین‌کننده «بازداندگی» در برابر تهدیدات اسرائیل و دوم این‌که هر تصمیمی درباره سلاح آن باید در بستر سیاسی-ملی لبنان و با پذیرش عمومی گرفته شود. به این ترتیب هر تاش یک جنبه برای خلع سلاح می‌تواند به تشدید بحران داخلی و واکنش نظامی یا سیاسی از جانب حزب... بینجامد. تهران نیز بارها اعلام کرده است که موضوع سلاح حزب... باید با توافق داخلی میان گروه‌های مختلف و جریان‌های سیاسی حل و فصل شود و هرگونه فشار خارجی با تحمیل راه حل از بیرون را رد کرده است. مشخص نیست که ایران چه پاسخی به پیشنهاد گفت‌وگو در کشور ثالث خواهد داد. پاسخ تهران ممکن است محوری دوگانه داشته باشد. از یک سو ممکن است ایران به پذیرش مذاکره در کشور ثالث به شرط حفظ «خطوط قرمز» سیاسی و امنیتی تن دهد. یا عقب‌نشینی از آن سوی دیگر ممکن است پذیرش این پیشنهاد به منزله عقب‌نشینی ایران تلقی شود.

ثبات لبنان

اگر روند کنونی ادامه یابد یعنی از یک سو دولت برای آوردن خلع سلاح تلاش کند و از سوی دیگر حزب... به مقاومت ادامه دهد، سه پیامد قابل تصور است. نخست، تشدید قلمب بندی داخلی و احتمال از هم پاشیدگی ائتلاف‌های سیاسی، دوم، افزایش دخالت بازیگران خارجی از جمله ایالات متحده و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس که تلاش می‌کنند نفوذ ایران را کاهش دهند و سوم، مخاطره بازگشت به درگیری‌های مسلحانه منطقه‌ای در صورتی که مذاکرات شکست بخورد یا حزب... خود را تهدید بدیده بداند. به نظر می‌رسد در این مسیر، نقش میانجی‌گران منطقه‌ای و سازمان‌های بین‌المللی در فراهم آوردن بستر مذاکرات بی‌طرف بسیار تعیین‌کننده خواهد بود.

احتمال رویارویی نظامی

یکی از عوامل برتنش در پیش‌زمینه گفت‌وگوها درباره خلع سلاح حزب... احتمال درگیری نظامی مستقیم اسرائیل است. سناریویی که هم مقام‌های آمریکایی و هم تحلیل‌گران منطقه‌ای به آن اشاره کرده‌اند. اما نکته اینجاست که به نظر می‌رسد آمریکایی‌ها نیز به ناکام بودن تلاش برای خلع سلاح حزب... با توسل به زور اذعان کرده‌اند. خبرگزاری بلومبرگ به نقل از تام باراک، فرستاده ویژه آمریکا در امور لبنان و سوریه، گزارش داده که «تلاش اسرائیل برای شکستن و خلع سلاح حزب... با استفاده از زور و حمله نظامی محکوم به شکست است». باراک در اظهارات خود گفته است که «زمان برای گفت‌وگو بین لبنان و اسرائیل برای پایان دادن به بحران فرا رسیده است». این تأکید بر دیپلماسی به وضوح نشان دهنده نگرانی واشنگتن نسبت به عواقب خطرناک رویکرد نظامی مستقیم است.

چه خواهد شد؟

تحلیلگران می‌گویند که درباره آینده روابط تهران-بیروت و موضوع خلع سلاح حزب... دست‌کم سه سناریوی محتمل می‌توان ترسیم کرد. در سناریوی نخست ایران و دولت لبنان بر سر نشست در کشور ثالث به توافق تاکتیکی می‌رسند. حزب... به‌طور رسمی از روند کامل خلع سلاح خودداری می‌کند. اما تعهداتی امنیتی و عملیاتی برای کاهش تنش خواهد یابد. این سناریو کمترین ریسک نظامی را دارد، اما مستلزم تضمین‌های سیاسی و اقتصادی برای طرف لبنانی است، اما در صورت ناکام ماندن تلاش‌هایش دیپلماتیک ممکن است حزب... در پاسخ به حفظ توان باززدندگی، از پذیرش هر نوع خلع سلاح خودداری کند و فضای سیاسی لبنان بیش از پیش قطبی شود. این سناریو می‌تواند به رویارویی محلی یا حملات نامتقارن منجر شود. اما سناریوی سوم هم‌چیزی است که حزب... بارها برای آن اعلام آمادگی کرده و آن ادغام آن در ارتش لبنان است. این راه حل مستلزم توافق نیروهای داخلی در لبنان است و کمترین ریسک نظامی و امنیتی را در بر خواهد داشت. هرچند که به نظر می‌رسد آمریکا، اسرائیل و برخی بازیگران منطقه‌ای با ادغام حزب... در ارتش لبنان مخالف هستند و در این مسیر مانع تراشی خواهند کرد.

یادداشت

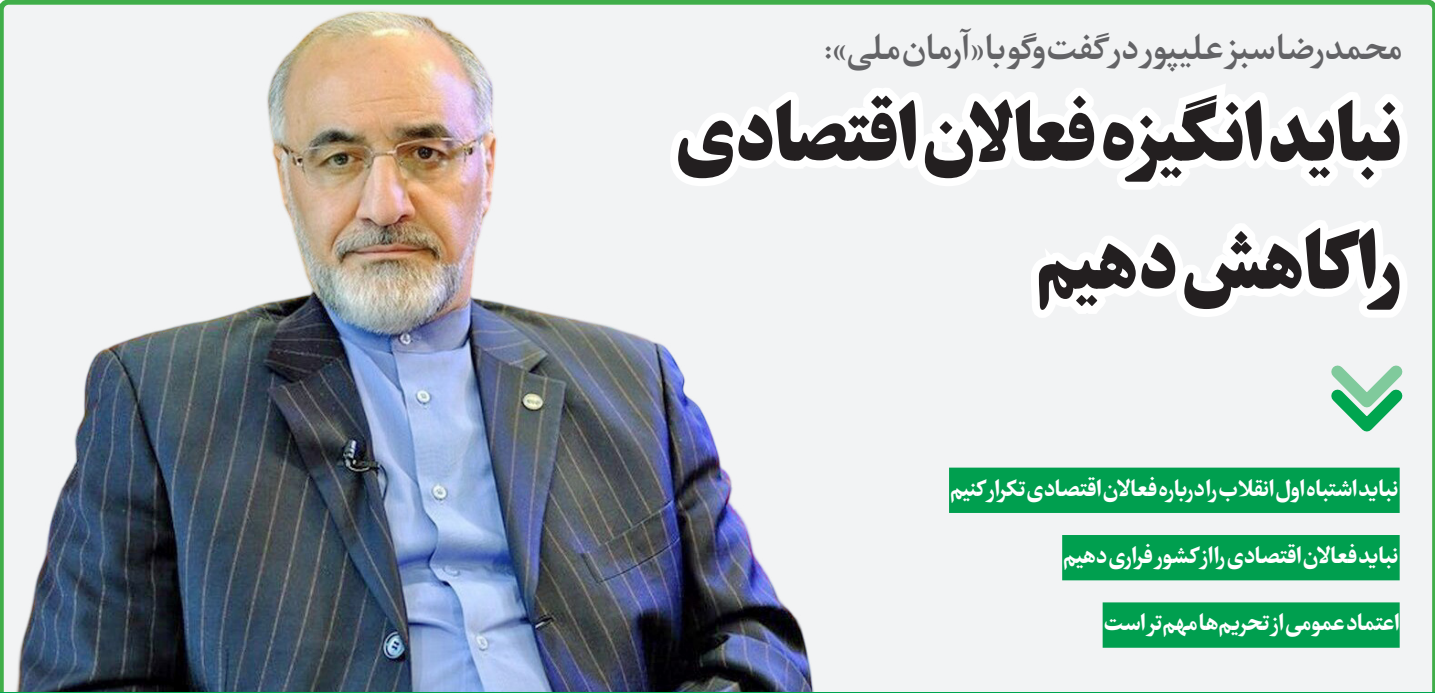
خانواده و بومیان هوش مصنوعی

محمدعلی نوری

استاد دانشگاه

اینک از خانواده و پیوندهای خانوادگی سخن می‌گوئیم و کاملاً در قرن بیست و یکم هستیم و در آستانه ورود به ربع دوم این قرن؛ یعنی، تنها چند روز به آغاز سال ۲۰۲۶ باقی مانده است. البته، دیگر تعریف و جایگاه و نقش خانواده مثل دوران قدیم و گذشته نیست؛ همه چیز تغییر کرده است. حتی، خانواده و تار و پود و ساخت و بافت و روابط و تعاملات درون خانوادگی، سؤال بنیادین این است که این خانواده قرن بیست و یکمی با این نسل آلفا و کودکان و نوجوانان تازه در راه دوران، چه جایگاه و نقشی در ساختن آینده این نسل جدید، خواهد داشت؟ دوران کودکی تازه در مقایسه با دوران‌های کودکی و نوجوانی گذشته، چگونه باز تعریف و باز طراحی خواهد شد؟ همین چند روز پیش یک اجلاس بین‌المللی راجع به کودکان در استانبول تشکیل شد و برخی از پژوهشگران بنام در آنجا به ارائه پژوهش‌های خود راجع به کودکان و نوجوانان و نقش رسانه‌ها و خانواده‌ها و سیاست‌گذاران، پرداختند. این اجلاس برای ما ایرانیان از آن جهت اهمیت دارد که فرهنگ و ارزش‌های مشابه با کشور همسایه ترکیه داریم و یافته‌های آن اجلاس برای خانواده‌ها و نسل آلفای ایرانی نیز مفید و اثربخش می‌کشد. در گذشته دوران کودکی و نوجوانی به صورت طبیعی و با مداخلات والدین و اطرافیان ساخته می‌شد، اما، اینک و در این زمان، دوران کودکی و نوجوانی (عصر نسل آلفا)، به صورت متفاوت شکل می‌گیرد. این شکل‌گیری جدید، با باز اندیشی و باز تعریف و باز طراحی و بازبینی واقعی همراه است. زیرا عصر نسل آلفا، عصر پلنفرم‌های دیجیتال، هوش مصنوعی و اتصال و ارتباط جهانی است. تقریباً همه فرآیندهای رشد و توسعه دوران کودکی و نوجوانی قرع اساسی یافته‌است. از نحوه یادگیری، اجتماعی شدن، رشد و تربیت و حتی کودکی کردن نیز متفاوت گشته است. اجمال و خلاصه مطلب این است که با وجودی اینکه ابزارهای دیجیتال و هوش مصنوعی و پلنفرم‌های گوناگون، فرصت‌های بی‌سابقه‌ای برای آگاهی، خلاقیت، و یادگیری و آموزش را اختیار نسل آلفا قرار داده است، اما، خطرات و تهدیدات جدیدی نیز پیش آورده است. همین نکته، مسئولیت مشترک جدیدی را می‌طلبد. و آن اقدامات هماهنگ تمام دستگاه‌ها و نهادهایی است که نقوی از انحای کودکان و نوجوانان سر کار و ارتباط دارند. مهدکودک‌ها، مدارس، دولت‌ها، خانواده‌ها، شرکت‌های فناوری و طراحان پلنفرم‌ها و نظایر آن. «دقت لازم‌ است»، یعنی، این تغییرات شگرف زمانه و این تحولات تاریخی نیاز به فهم مسئولیت مشترک و هماهنگی نسل آلفا از خطرات و تهدیدات نوین در امان باشند و مسیر رشد را بیمه‌ایند. به عنوان مثال، در آگهی‌های هارتمن نویسنده و استاد علوم تربیتی می‌گوید: شرایط کنونی نقطه عطفی بدون پیشینه تاریخی است. سرعت و سهولت ارتباطات آنلاین، تحولی در مقیاس متفاوت می‌باشد. راستی، آیا این سرعت و سهولت، ظاهر و خاصیت ابزارهای نوین نیست؟ آیا نباید از نقش اندیشیدن و تفکر و قدرت تحلیل و طراحی پرسش کرد؟ آیا فرآیندهای رشد و بالندگی «باری پهر جهت» شکل می‌گیرند؟ آنچه پنهان و باطن موضوع است، قدرت خردورزی در این مسئولیت مشترک و هماهنگی نوین است. غفلت‌ان و تدبیر خانواده، می‌تواند درون مایه آن مسئولیت جهانی و مشترک را باز تعریف کند. منظور این است که اگرچه دوران کودکی و نوجوانی دیجیتال و عصر هوش مصنوعی دیگر توسط یک یا دو بازیگر اصلی تعریف و طراحی نمی‌شود و بازیگران متعدد در شکل دهی این دوران نقش و اثر دارند، مثل خانواده‌ها، شرکت‌های فناوری، دولت‌ها و سیاست‌گذاران، فیلتر شکن فروشان و دلالان، و برنامه سازان و غیره، اما، در هماهنگی و همکاری در مسئولیت مشترک و هماهنگ، این منطق و اندیشه‌ورزی است که همگان را راه می‌برد و آینده‌ا می‌سازد. منطق جدیدی، خرد نو، و الگوریتم‌های علمی، اگر بهره‌مندی از این توان اندیشگی و قدرت تحلیل و طراحی فراهم شود، زیست بوم‌های دیجیتال (اکوسیستم‌های جدید)، جهت آینده تربیت نسل آلفا را به سمت منافع خود سوق خواهند داد؛ زیرا، سيطرة کمیت و خودخواهی، خاصیت نگاه دیجیتال است. برنامه ریزی برای آینده نسل آلفا، کار آینده پژوهان و خردمندان آینده نگر است، چون، با شناخت و آگاهی و انسانیت سر و کار دارند. یعنی، برنامه‌ای برای تربیت نسل آلفا مفید و مؤثر است که با ارزش‌های انسانی همسو و هماهنگ باشد. آیا در طراحی پلنفرم‌هایی توان چنین نگرشی داشت؟ به نظر من، جهان نسل آلفا، جهان رویکردهای مختلف و متفاوت می‌باشد و یک نگرش کمی واحد پاسخگو نخواهد بود. سید مشترک حمایتی لازم است. خانواده در چنین وضعیت اندیشگی و دوراندیشی است که در تنظیم سید مسئولیت مؤثر و مفید می‌باشد. بومیان دیجیتال و ساکنان هوش مصنوعی، نیازمند تعامل در محافظت و توانمندسازی هستند، پژوهشگر در حوزه خانواده و رسانه، همین دو جنبه محافظت از خطرات و توانمندسازی نسل آلفا را متذکر می‌شود. در این میان، آموزش بزرگسالان و کسانی که با کودکان و نوجوانان در ارتباط هستند، بسیار مهم است.

محمد رضا سبز علیپور در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

نباید انگیزه فعالان اقتصادی

را کاهش دهیم

نباید اشتباه اول انقلاب را درباره فعالان اقتصادی تکرار کنیم

نباید فعالان اقتصادی را از کشور فراری دهیم

اعتماد عمومی از تحریم‌ها مهم‌تر است

آرمان ملی- احسان انصاری: دکتر محمد رضا سبزعلیپور رئیس مرکز تجارت جهانی ایران مهمان روزنامه «آرمان ملی» بود. سبزعلیپور در گفت‌وگویی که با «آرمان ملی» داشت به مهم‌ترین چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌روی فعالان اقتصادی کشور پرداخت. وی معتقد است: «من با برخورد با مفسد و متخلف مشکل ندارم و معتقدم باید این کار صورت بگیرد و نهادهای نظارتی باید نظارت‌های خود را بیشتر هم کنند و اجازه ندهند کسی با توچه به وضعیت معیشتی مردم سوءاستفاده کند. با این وجود آنچه مهم است این است که اعدام و زندان نباید اولین راه حل و حتی برای برخی تنهاترین راه حل باشد و بلکه باید به عنوان آخرین راه حل به آن نگاه

اعتماد عمومی از تحریم مهم‌تر است و

زمانی که اعتماد عمومی از دولت و سیستم

سلب شود پیامدهای آن به مراتب از

تحریم‌ها مخرب‌تر خواهد بود. به همین

دلیل نباید فضای اقتصادی کشور را

ناامن کنیم

بانک‌های دیگر نیز با ناترازی مواجه هستند؟

بله، برخی بانک‌ها مانند بانک دی و سرمایه و به حتی بانک‌های مانند صادرات و بانک شهر با چالش ناترازی مواجه هستند. با توجه به ادغام بانک آینده در بانک ملی این احتمال وجود دارد که بانک ملی نیز در آینده با چالش ناترازی مواجه شود. با جنجال و هیجان و تهدید کارآفرینان با بازداشت و اعدام وضعیت اقتصادی کشور و بانک‌ها بسامان نخواهد شد. اول انقلاب با رویکردی که در پیش گرفته شد اغلب فعالان اقتصادی کشور را ترک کردند. تا کارآفرینان و فعالان اقتصادی جدیدی در کشور شکل گرفتن زمان زیادی صرف شد. این در حالی است که در مسیر کاری این فعالان اقتصادی نیز در سال‌های اخیر موانع زیادی قرار داده شده به شکلی که بسیاری از آنها انگیزه خود را برای سرمایه‌گذاری در کشور از دست داده‌اند. اگر به زندان‌های کشور دقت کنیم متوجه خواهیم شد که بسیاری از فعالان اقتصادی و صاحبان کارخانه‌ها به دلایل مختلف در زندان بسر می‌برند. این در حالی است که بسیاری از این افراد می‌توانند به اقتصاد کشور کمک کنند و اشتغال ایجاد کنند. اگر هم برخی از آنها تخلف کرده‌اند به جای اینکه آنها را در زندان نگهدارند مجبور کنند در کشور شغل ایجاد کنند. به عنوان مثال اگر فعال اقتصادی به هر دلیلی به ۱۰ سال زندان محکوم شده است وی را مجبور کنند که به جای ۱۰ سال زندان ۱۰ هزار شغل در کشور ایجاد کند. باید روش برخورد با تخلفات مجرمان اقتصادی را تغییر داد.

اگر زمانی که قطار دولت روحانی در

حال حرکت بود ضعف‌هایش را برای

منافع ملی مطرح می‌کردید مثبت و

سازنده بود، تخریب و سیاه‌نمایی که

امروز علیه او و دولتش صورت می‌گیرد

فاقد ارزش است

علی اصغر زرگر:

ایران به سمت شرق می‌رود تا با تنش‌ها در غرب مقابله کند

فارس عنوان کرد: سیاست خارجی این کشورها به نوعی متوجه سیاست خارجی آمریکا است و آن‌ها منافع و سیاست‌های کلی و استراتژی آمریکا را در منطقه اجرا می‌کنند. این کشورها متحد آمریکا هستند و آمریکایی‌ها چتر امنیتی خود را بر عربستان و جاهای دیگر گسترش داده‌اند. در این زمینه، سیاست‌های اقتصادی کشورهای حوزه خلیج فارس به سمت غرب و آمریکا متمایل است و این موضوع با سیاست خارجی و اقتصادی ما همخوانی ندارد و بیشتر می‌تواند تضاد ایجاد کند تا همگونی و همکاری در منطقه به وجود آورد. زرگر با انتقاد از اقدامات ایران در زمینه سیاست خارجی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران نتوانسته در حوزه سیاست خارجی تحولی ایجاد کند

فارس عنوان کرد: سیاست خارجی این کشورها به نوعی متوجه سیاست خارجی آمریکا است و آن‌ها منافع و سیاست‌های کلی و استراتژی آمریکا را در منطقه اجرا می‌کنند. این کشورها متحد آمریکا هستند و آمریکایی‌ها چتر امنیتی خود را بر عربستان و جاهای دیگر گسترش داده‌اند. در این زمینه، سیاست‌های اقتصادی کشورهای حوزه خلیج فارس به سمت غرب و آمریکا متمایل است و این موضوع با سیاست خارجی و اقتصادی ما همخوانی ندارد و بیشتر می‌تواند تضاد ایجاد کند تا همگونی و همکاری در منطقه به وجود آورد. زرگر با انتقاد از اقدامات ایران در زمینه سیاست خارجی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران نتوانسته در حوزه سیاست خارجی تحولی ایجاد کند

خود را از منطقه بیرون ببرد یا اسرائیل باید دست از تجاوز بردارد و حق مسلم منطقه و فشارهای غربی موجود در اتمسفر منطقه غرب آسیا گفت: دیپلماسی به این صورت نیست که در کوتاه‌مدت نتیجه داشته باشد و این‌ها معمولاً در درازمدت است. سیاست خارجی ما در مجموع تغییر عمده‌ای در صورتی که اسرائیل تغییر چندانی نکرده است. این دو کشور هم از نظر اقتصادی و هم از نظر نظامی در منطقه حضور دارند و ما معمولاً سعی مان برای این است که دسترسی خارجی را کاهش دهیم و نفوذ و حضور آن‌ها را در منطقه کمزنگ کنیم. به طور کلی، اعلام شده که زمانی می‌توانیم با آمریکا مرادوه داشته باشیم که حضور

یک کارشناس مسائل بین‌الملل در رابطه با ارزیابی خود از شرایط ایران در منطقه و فشارهای غربی موجود در اتمسفر منطقه غرب آسیا گفت: دیپلماسی به این صورت نیست که در کوتاه‌مدت نتیجه داشته باشد و این‌ها معمولاً در درازمدت است. سیاست خارجی ما در مجموع تغییر چندانی نکرده است. این دو کشور هم از نظر اقتصادی و هم از نظر نظامی در منطقه حضور دارند و ما معمولاً سعی مان برای این است که دسترسی خارجی را کاهش دهیم و نفوذ و حضور آن‌ها را در منطقه کمزنگ کنیم. به طور کلی، اعلام شده که زمانی می‌توانیم با آمریکا مرادوه داشته باشیم که حضور

فارس عنوان کرد: سیاست خارجی این کشورها به نوعی متوجه سیاست خارجی آمریکا است و آن‌ها منافع و سیاست‌های کلی و استراتژی آمریکا را در منطقه اجرا می‌کنند. این کشورها متحد آمریکا هستند و آمریکایی‌ها چتر امنیتی خود را بر عربستان و جاهای دیگر گسترش داده‌اند. در این زمینه، سیاست‌های اقتصادی کشورهای حوزه خلیج فارس به سمت غرب و آمریکا متمایل است و این موضوع با سیاست خارجی و اقتصادی ما همخوانی ندارد و بیشتر می‌تواند تضاد ایجاد کند تا همگونی و همکاری در منطقه به وجود آورد. زرگر با انتقاد از اقدامات ایران در زمینه سیاست خارجی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران نتوانسته در حوزه سیاست خارجی تحولی ایجاد کند

فارس عنوان کرد: سیاست خارجی این کشورها به نوعی متوجه سیاست خارجی آمریکا است و آن‌ها منافع و سیاست‌های کلی و استراتژی آمریکا را در منطقه اجرا می‌کنند. این کشورها متحد آمریکا هستند و آمریکایی‌ها چتر امنیتی خود را بر عربستان و جاهای دیگر گسترش داده‌اند. در این زمینه، سیاست‌های اقتصادی کشورهای حوزه خلیج فارس به سمت غرب و آمریکا متمایل است و این موضوع با سیاست خارجی و اقتصادی ما همخوانی ندارد و بیشتر می‌تواند تضاد ایجاد کند تا همگونی و همکاری در منطقه به وجود آورد. زرگر با انتقاد از اقدامات ایران در زمینه سیاست خارجی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران نتوانسته در حوزه سیاست خارجی تحولی ایجاد کند